

HOE GROOT IS DE TERRORISTISCHE DREIGING IN NEDERLAND?

In dit document kunt u meer lezen over de terroristische dreiging in Nederland. U krijgt eerst een korte samenvatting, daarna volgt uitgebreidere informatie. Deze tekst is gebaseerd op de handreiking ‘Terrorismebestrijding op lokaal niveau’. U kunt deze handreiking downloaden of bestellen op www.nederland-tegenterrorisme.nl/lokaalbestuur.

De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb) is verantwoordelijk voor de bestrijding van terrorisme in Nederland. De NCTb analyseert daarom hoe groot de kans is dat terroristen een aanslag plegen in Nederland. Die kans is de terroristische dreiging.

De terroristische dreiging is niet altijd en ook niet overal in Nederland even groot. De NCTb bepaalt de terroristische dreiging elke drie maanden opnieuw. Dat doet de NCTb in het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN). De NCTb hanteert vier niveaus voor de terroristische dreiging: minimaal, beperkt, substantieel en kritiek.

Ook een gemeente kan te maken krijgen met terrorisme. Zo kunnen er potentiële terroristen in een gemeente wonen. Of er kunnen mogelijke doelwitten voor terroristen zijn in een gemeente. Daarom is het belangrijk dat gemeenten regelmatig nagaan hoe groot de terroristische dreiging is en wat die dreiging betekent. Dat kan op www.nctb.nl.

1. WAT IS TERRORISME?

Terrorisme is geweld dat zich richt op mensenlevens. Personen of groepen die met dit geweld dreigen of die dit geweld plegen, willen zo maatschappelijke veranderingen bereiken. Of ze willen de politieke besluitvorming beïnvloeden. Hiervoor kunnen ze niet alleen geweld gebruiken. Terroristen kunnen ook proberen de samenleving te ontwrichten of ernstige schade toe te brengen.

2. WIE BEPAALT HOE GROOT DE TERRORISTISCHE DREIGING IS?

De terroristische dreiging is de kans dat terroristen een aanslag plegen. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb) analyseert hoe groot die kans is. De NCTb maakt onderscheid tussen drie soorten terroristische dreiging:

- de algemene dreiging voor Nederland;
- de dreiging voor bedrijfssectoren die van vitaal belang voor Nederland zijn;
- de dreiging voor concrete doelwitten, zoals gebouwen of personen.

De NCTb publiceert elke drie maanden het ‘Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland’ (DTN). Daarin beschrijft de NCTb de algemene dreiging op dat moment. Ook behandelt de NCTb daarin belangrijke terroristische ontwikkelingen die zicht geven op de te verwachten dreiging in de nabije toekomst. De NCTb gebruikt hiervoor informatie van openbare bronnen, zoals kranten en internet, maar ook informatie van inlichtingendiensten. De landelijke overheid gebruikt het DTN om beleid te ontwikkelen om terrorisme te bestrijden. De NCTb hanteert vier verschillende niveaus om de algemene dreiging voor Nederland te bepalen: minimaal, beperkt, substantieel en kritiek. U vindt het actuele dreigingsniveau op www.nctb.nl. Daar kunt u ook lezen wat dat dreigingsniveau precies betekent.

Waar komt de terroristische dreiging vandaan?

Nederland heeft op dit moment het meest te maken met terroristische dreiging van extremistisch islamitische gelovigen die meestal met geweld hun geloof willen verdedigen of uitbreiden. Dit kunnen we onder meer afleiden uit de soort aanslagen ergens anders, zoals in New York, Madrid en Londen. Het aantal radicale gelovigen dat geweld wil gebruiken, is overigens klein. Maar het is niet uit te sluiten dat er terroristische dreiging zal ontstaan vanuit andere motieven of achtergronden.

Zo heeft Nederland ook te maken met dreiging van rechts-extremistische jongeren, die nationalistische ideeën aanhangen. Ook heeft Nederland in het verleden te maken gehad met dreiging van separatisten. Separatisten willen met geweld onafhankelijk worden van een land. Nederland kent zelf geen groepen die onafhankelijk willen worden van Nederland. Wel zijn buitenlandse groepen soms actief in Nederland, vooral om ondersteuning te geven aan de strijd in hun land van herkomst.

Welke vormen van terrorisme zijn voorgekomen in Nederland?

Door de jaren heen zijn er in Nederland diverse terroristische incidenten geweest, waarbij het motief en de achtergrond varieerden. De gijzelingsacties van Molukkers vonden tegelijk plaats in Wijster en Amsterdam (1975). Twee jaar later voerden Molukkers grotendeels vergelijkbare acties uit in De Punt en Bovensmilde. Eind jaren tachtig pleegde de IRA een aanslag in Roermond, waarbij twee Australische toeristen omkwamen. In de jaren negentig voerde de extreem-linkse actiegroep RaRa diverse acties uit. Bijvoorbeeld een bomaanslag op het woonhuis van toenmalig staatssecretaris van Justitie Kosto en brandstichting bij meerdere Makro-vestigingen. In 1999 werd de woning van de Griekse ambassade in Den Haag door Koerden bezet. Ze deden dit uit protest tegen de betrokkenheid van Griekenland bij de arrestatie van PKK-leider Öcalan door Turkije. Meer recente incidenten zijn de dreiging voor de Schiphol tunnel in 2001 en het Laakkwartier in Den Haag in november 2004.

Wat is het profiel van potentiële terroristen?

Het profiel van terroristen in Nederland is complex en verandert regelmatig. Daardoor is het moeilijk om potentiële terroristen te herkennen.

De beperkte groep potentiële terroristen in Nederland bestaat vooral uit jonge mannen en vrouwen van 16 tot 25 jaar van verschillende nationaliteiten. Meestal zijn deze jongeren in Nederland geboren. Of het gaat om autochtone Nederlanders

die zich hebben bekeerd tot de islam. Potentiële terroristen radicaliseren vaak via internet zonder directe aansturing van anderen.

Welke doelwitten kiezen terroristen?

Terroristen richten zich vaak op landen, die volgens hen anti-islamitisch zijn. Ze bedreigen de regeringen en de burgers van die landen. Als ze regeringen bedreigen kiezen ze vaak doelwitten die symbool staan voor die landen. Traditionele doelwitten zijn dan meestal 'hard targets' zoals ambassades, regeringsgebouwen, vliegtuigen of militaire objecten. Ook delen van de vitale infrastructuur zijn potentiële doelwitten, zoals bruggen en tunnels.

Terroristen houden burgers verantwoordelijk voor wat hun regering doet. Daarom kiezen terroristen de afgelopen vijftien jaar ook meer 'soft targets' als doelwit. Het gaat dan bijvoorbeeld om hotels en stations en andere plaatsen waar veel mensen komen. Met aanslagen op zulke doelwitten willen ze de burgerbevolking treffen. Ook richten terroristen zich nu op bekende Nederlanders zoals politici en columnisten die kritiek hebben op de islam.

Hoe plegen terroristen aanslagen?

Terroristen gebruiken verschillende wapens om aanslagen te plegen, zoals messen, vuurwapens of handgranaten. Maar ze maken ook vaak zelf bommen. Of ze proberen aanslagen te plegen met giftige stoffen, zoals gas of vloeistof. Ze kunnen de materialen die ze nodig hebben vaak gewoon in Nederland kopen.

Potentiële terroristen gebruiken informatie bijvoorbeeld van het internet om bommen te maken. Zo staat op internet hoe je een bom kunt maken met kunstmest en stookolie. Voor de aanslagen in Londen gebruikten de daders waterstofperoxide. Dit is een stof die makkelijk verkrijgbaar is.

Potentiële terroristen kunnen verschillende stoffen gebruiken om een aanslag te plegen. In het buitenland zijn plannen gevonden om het drinkwater te vergiftigen met cyanide. In Engeland vond de politie bij terroristen recepten om het zeer giftige ricine te halen uit een wonderboon.

Terroristen zijn ook bereid om tegelijk met een aanslag zelfmoord te plegen. Dat lijkt ook te gelden voor leden van terroristische groepen in Nederland. Het is erg moeilijk om een zelfmoordaanslag te voorkomen. Dat komt doordat terroristen tegenwoordig nauwelijks waarschuwingssignalen afgeven.

Terroristen weten ook steeds meer van computers en communicatie. Daardoor kunnen ze makkelijker elektronische aanslagen plegen door bijvoorbeeld websites of computersystemen van de overheid of van bedrijven aan te vallen. Ze kunnen computersystemen misbruiken om bepaalde instellingen te veranderen. Een voorbeeld is het verhogen van een bepaalde stof in voedsel of in water waardoor het product voor consumenten gevaarlijk wordt.

3. HOE KAN EEN GEMEENTE TE MAKEN KRIJGEN MET TERRORISME?

Ook een gemeente kan te maken krijgen met terrorisme. Zo kunnen er potentiële terroristen in een gemeente wonen. Of er kunnen mogelijke doelwitten voor terroristen zijn in een gemeente. Een gemeente kan te maken krijgen met terrorisme, bijvoorbeeld:

- bij een aanslag of bij een gijzeling, kaping, bezetting of ontvoering;
- bij een terroristische dreiging tegen een evenement, gebouw of persoon;
- bij het opsporen van terroristische activiteiten;
- als een terroristische dreiging op een andere plek zorgt voor maatschappelijke onrust in de gemeente;
- als bepaalde mensen of groepen in de gemeente radicaliseren.

Het is belangrijk dat gemeenten regelmatig nagaan hoe groot de terroristische dreiging is en wat die dreiging betekent. Dat kan op www.nctb.nl

